

Titel: BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: unsure (1946-03-24)

Citation: "BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: unsure (1946-03-24)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_033-shoot-workidacc-2005_0099_033_EFJ-DIDERICHSEN4_0430/facsimile.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Kære Diderichsen,
 Tak for de forskellige tilsendelser. Hermed følger manuskriptet
 retur. Hjelmslevkorrespondancen har jeg endnu ikke faaet tid at læse.
 Jeg har endnu ikke naaet at genoptage min beskæftigelse med dansk
 sætningsakcent og har ikke tænkt ret meget af det igennem. Hermed
 dog nogle spredte kritiske bemærkninger:

p. 6 øverst - "Adjektiv og ubøjjet substantiv" er vel trykfejl
 for ubøjjet adj. og subst. -

Tilleg 1. Det er afgjort et fremskridt fra Jespersen. Værdi-
 tryk, enhedstryk og rytmetryk er levende kræfter i trykfordelingen og
 kan ikke identificeres med bestemte tryktyper. Førsteledstrykket skabe
 jo endda en endnu stærkere enhed end sidsteledstrykket.

Det er ikke helt klart hvad du mener med "værditryk foreiigger
 da i de tilfælde, hvor det trykbærende led har modsættende karakter"-
 modsættende i den paagældende kontekst. Det gør
 du vel neppe, for de paagældende ord har jo altid det nævnte tryk.

Eller mener du at man kan kalde det værditryk naar der eksisterer et
 andet ord hvor med identisk sidste el. første led: Skrivebord-
 Spisebord. Herstedøster- Hersted-Vester. Men det siger jo ikke meget
 for det gør der næsten altid, og der eksisterer næsten ogsaa altid
 ord hvor det trykbærende led er skrevet skrivebord- skrivemaskine,
 Herstedøster, Brøndby Vester. Det kan altsaa neppe give nogen begrun-
 delse af trykkets plads, som ogsaa ikke kan begrundes syntaktisk.

Men man ikke helt skal se bort fra om man kan finde saedanne par,
 og blot fastslaa at det trykbærende led opfattes som det der bestemmer
 det andet. Det er saa indviklet fordi disse trykfordelinger dels
 er rent traditionelt fastlagt, dels ogsaa har en aktuel "mening", som
 jeg ogsaa angaaende vist til noget plunret.

p. 7 regien øverst, eksemplificeret ved Mærslingsstige med 3 1 2 er
 dog vist for simpelt formuleret. Det gælder kun ved ledningen
 (a + b) + c og ved a + (b + c) færraavdt: bse dca agaxkxretkkorte xx
 som tendens, og neppe almindeligt, hvis ogsaa første led er sammensat
 (a+b)+(b+6) Folketingsformand, rigsdagsudvalg, udrensningslovgivning
 o.l.

Kalvefyresteg er der da ikke et levende menneske der siger mere.
Trykbetegnelsen i Nordamerika - trykfejl, men maaske kun i gennemslog
Er det rigtigt at sige at ~~trykfejl~~ det tryksvage ledi totryksgrupper
ikke indgaar i normal tryktabsforbindelse med noget af dem? Men kan
da have maasser af forbindelser som: sure Rødbæder, det gamle Store
Hedinge, tre rigsdaler etc. og paa den anden side: Skrivebordsstol
~~skrivebordsstol~~ Rigsdagens formand etc. - Men med ~~trykfejl~~ tryktabsshelheder
med to hovedtryk mener du saebenbart kun forbindelser hvor det tryk-
tabende led ~~trykfejl~~ ikke indgaar forbindelse med et af de andre led
~~trykfejl~~ Bliver iigien ikke derved
lidt af en tautologi? - Iøvrigt kan man foruden første Paa kedeg
nævne eks. paa det modsatte: Jens' Peter - 'Jens Peter' Rasmussen
At p. 17 : paa tysk har man sidste tryk i Königinwitwe,
Fürstbischöf o.s. - Jeg ved aldrig hvordan jeg syntaktisk skal be-
tegne saadanne forbindelser (ligeledes nordvest o.i.). Hvad kalder
du det? - Paa tysk er det nemlig ikke blevet til alm. underordning.
Det viser trykket.

Har du ingen steder behandlet den verbale tryktabsgruppe-
staa op osv. ?

Jeg lever ikke nogen kronik ud af mit sværmtinløse. Jeg har
ikke tid, og heller ikke rigtig lyst. Der er noget fjøllet i et lave
offentlig avispolemik med sine nærmeste venner. Desuden tror jeg han
var en smule ked af at jeg nu som han udtrykte det "ogsaa faldt over
ham". Han afviste absolut at være junggrenatiker, og det var naturlig-
vis ogsaa en ~~trykfejl~~ stærk overdriivelse. Han er i hvert fald i sin filo-
logi stærkt paavirket af fransk sprogforskning, han lægger selv et
Meillet og Saussure har betydet meget for ham, og herhjemme Brøndal.
Han er baremod Hjlemslev. Det er vist rigtig nok.

Angrebet paa tysk kultur begrundede han mundtligt med, at naarhan
ville foreslaa et g indskranke tyskundervisningen, viide en del menne-
sker sige at det kunde man ikke fordi tysk kultur betød saa meget, og
deroverfor maatte han saa vise, at der g var ikke noget særligt mere.
-- Det kan være rigtig nok, men det var nu ogsaa en - overflødig-
advarsel i almindelighed mod tysk kultur, som ma betegnes som udslag
af nationalhad. -- (Om dette egentlig som du sagde kan kaldes tysk
mentalitet er maaske dog noget tvivlsomt. Tyskerne har dog overtaget
samt hvad de kunde fra andre.)

Undskyld overstregningerne. Klokken er $\frac{1}{3}$ nat.

Hilsen